

ENTREVISTA A CHRISTIAN FELBER, FUNDADOR DE L'ECONOMIA DEL BÉ COMÚ

“No eliminem la competència, sinó que donem prioritat a la cooperació”

Enmig de l'actual i decebedor clima polític i socioeconòmic, hi ha qui encara s'esforça en trobar noves vies que ens facin sortir del túnel. Aquest és el cas de l'economista i sociòleg austríac Christian Felber, especialista en economia sostenible i alternatives per als mercats financers actuals, que ha encapçalat el desenvolupament del nou model econòmic internacional anomenat *economia del bé comú*. El moviment va arribar al nostre país ara just fa un any i des d'aleshores ha aconseguit aglutinar més de 300 empreses.

MARIA INSA

En quins eixos es fonamenta la teoria que defensa com a nou paradigma econòmic?

L'economia del bé comú es basa en els valors constitucionals i relacionals més àmpliament compartits. Reuneix la base de molts corrents filosòfics, científics i espirituals que promouen els mateixos valors fonamentals. Viure d'aquests valors ha de conduir a l'èxit econòmic en el futur. D'altra banda, intentem diferenciar clarament entre objectiu i mitjà de l'activitat econòmica. La nostra proposta és que passem a mesurar l'èxit empresarial i econòmic d'una nació d'acord amb els fins en comptes dels mitjans.

Quins avantatges aportaria en l'actual panorama, on predomina una profunda crisi socioeconòmica?

Ara com ara, una empresa pot ser *exitosa* agreujant cadascun dels grans problemes socials i ecològics existents: pot acomiadar mà d'obra, discriminar les dones, destrossar el medi ambient, evadir impostos i socavar la democràcia. Això es fomenta en el moment que es mesura el seu èxit atenent al seu balanç financer. Però un major benefici financer no ens diu res fiable sobre l'objectiu de l'economia: la satisfacció de necessitats, el compliment de valors immaterials, la qualitat de vida, el bé comú.

De la mateixa manera, proposem mesurar l'èxit d'una economia nacional mitjançant *un producte del bé comú*, perquè el PIB no té correlació fixa amb cap dels valors i objectius de la societat: és un indicador que pot créixer quan augmenta l'atur, l'exclusió, el canvi climàtic, quan entrem en guerra i quan vam perdre la democràcia. El producte del bé comú

reuneix els 20 indicadors de qualitat de vida més importants per a la població, que recullen allò que realment té valor: satisfacció de necessitats, salut, educació, seguretat, co-determinació, estabilitat ecològica, democràcia, no discriminació, etcètera.

Com es pot trobar l'equilibri entre les iniciatives privades (empresarial o personal) i el model de cooperativisme que proposa?

L'economia del bé comú es basa en empreses privades, no importa si són cooperatives, familiars o unipersonals. No obstant això, dins el mercat no es beneficia la *contra-petència*, com és el cas avui: encara que sigui legal, no cal devorar-nos mútuament, sinó buscar una cooperació i aspirar a una *mida òptima*. No eliminem la competència, sinó que donem prioritat a la cooperació. L'egoisme desconsiderat conduiria al fracàs de l'empresa, mentre que les que siguin més cooperatives, solidàries i responsables romandran en els mercats a causa dels seus bons resultats en el balanç del bé comú.

Aquesta manca de competència entre els actors implicats, no pot derivar en una menor competitivitat a nivell intern i extern?

La competitivitat no és cap objectiu raonable. Què volem? Que els rendiments siguin alts? Cap problema. La ciència demostra que la cooperació motiva l'ésser humà més eficaçment que la competència i, que a més, no representa cap obstacle per a la creativitat, al contrari: les millors idees ens vénen quan som lliures i no sota pressió. Si passem del paradigma de “jo contra tu” al “jo amb tu” sortirem guanyant tots. I no es tracta només de

L'economista austríac Christian Felber. / CEDIDA

paraules, sinó d'aspectes que contenen corrents científics tan diferents com la teoria del joc o la neurobiologia.

Quina nova dimensió adquireixen, llavors, els termes benefici, diners, guany, PIB, etcètera?

Els diners són el mitjà de l'activitat econòmica, però no la seva fi. El benefici és el mitjà de l'activitat empresarial, però no el seu fi. El PIB ja no interessarà a gairebé ningú una vegada que tinguem el producte del bé comú. Serà com la sortida d'una presó mental.

Vostè defensa que la societat, la persona, és el principal destinatari dels avantatges que aporta aquest nou sistema. Com incideix en la qualitat de vida?

Totes les empreses faran un esforç comú per frenar l'atur i l'exclusió, perquè es sanegi el medi ambient i es tracti per igual a homes i dones, perquè no es socavi la democràcia. Les empreses tindran els mateixos objectius que la societat.

No em puc imaginar cosa més lògica i raonable, i alhora agradable i alleujadora

El medi ambient és l'altre gran beneficiat, oi?

L'economia de mercat és eficaç en el sentit que incentiva els actors econòmics a minimitzar la seva petjada ecològica. Quant més sostenibles es comportin, més èxit econòmic tindran. El planeta ens ho agrairà.

Centrant-nos a Espanya, aquí hi ha 49 coordinadors del moviment. Quin índex de seguiment congrega el moviment al nostre país?

El moviment va aterrar a Espanya fa un any, al febrer de 2012. Des d'aleshores, unes 300 empreses han declarat el seu interès en implementar el balanç del bé comú. Uns 30 grups locals, que anomenem “camps d'energia”, es preparen per difondre la idea, acompanyar a les empreses i crear *municipis del bé comú*. En aquests grups estem formant consultors, au-

“El PIB no té correlació fixa amb cap dels valors i objectius de la societat: pot créixer quan augmenta l'atur, l'exclusió o el canvi climàtic”

La economía del bien común

Un modelo económico propuesto por Christian Felber que supera la dicotomía entre capitalismo y comunismo para maximizar el bienestar de nuestra sociedad

Prólogo de Juan Carlos Cubeiro

Más de 25.000 ejemplares vendidos en Alemania

DEUSTO

ditors, ponents i emissaris. Hi ha molts rols a assumir i tots i totes poden contribuir d'alguna manera.

Quins són els reptes a nivell macro i micro que cal afrontar amb més prioritat, dins d'aquesta economia del bé comú?

A nivell macro, el més urgent és pagar el deute públic a través d'impostos europeus sobre la propietat privada i invertir en la creació d'ocupació (juvenil) en comptes de continuar amb les retallades. Ho exposo molt detalladament en el meu llibre *Salvem l'euro*, que sortirà properament en castellà. A nivell micro, crec que els dos grans reptes de les societats europees són aprendre una forma de comunicar de manera respectuosa i crear mecanismes de presa de decisió democràtica a tots els nivells.